

redemptionis christi **Tertius** locus est purgatorius et est super lymbum puerorum in quo est ignis corporalis in quo anime illorum puniuntur qui in hac vita penitentiam suam non implenerunt usque ad satisfactionem condignam. **Quertur** ut illi qui fuerunt in purgatorio liberati sunt quando christus descendit ad lymbum patrum. **R**espondet quod non omnes sed soli illi qui fuerunt purgati sufficienter vel meruerunt hoc per illo tempore in descensu christi liberari debuerunt. **Quartus** locus et supremus est lymbus patrum sanctorum ubi fuit caritativa visio dei et nulla pena sensibilis. Ad istum locum christus descendit et eum fregit et sanctos patres inde eduxit. Ex isto articulo habemus duo documenta. **Primo** quod habere debemus spem de deo quod si illos qui fuerunt in lymbis visitauit tunc quilibet nostrum potest confidere quod nos in tribulationibus nostris non derelinquet. **Unde** per psalmum **L**u ipso sum in tribulatione. **Secundum** documentum quod debemus subuenire penitentibus et animabus proximorum. **S**i enim christus descendit ad inferos ut suos caros amicos liberaret et nos exemplo christi debemus subuenire animabus amicorum et penitentibus per suffragia quae fiunt secundum Gregorium per orationes elemosynas ieiunia missas et per alia opera bona. **Unde** ipsi clamant ad nos illud **Iob xix**. Misere mei mei misere mei mei saltem vos amici mei. **Sextum** articulum posuit sanctus **Thomas** dicens: **Tertia die resurrexit a mortuis**. Et conuenienter posuit quod in illo posuit dubitauit et de eo post plene certificatus est ut habetur **Iob xx** ubi christus dixit: **Thomas** infer digitum tuum huc et vide manus meas. **I**tem affer manus tuas et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis. **Unde** sanctus **Thomas** de aquino dicit quod sanctus **Thomas** apostolus non solum vidit vulnera christi sed et tetigit. **E**t est sciendum quod christus ante tertiam diem resurgere noluit propter mortis probationem. **S**i enim statim resurrexisset non fuisset creditum quod de mortuis fuisset. **S**ed sicut in ore duorum vel trium stat omne verbum sic in tribus diebus experiri possumus omne factum. **U**ltra vero tres dies noluit differre resurrectionem propter apostolorum consolationem quod remanserunt

in errore timore et dolore. sed ipse resurgens eos certificauit confortauit et letificauit.

Item notandum secundum **Bernardum** de primaria. Sicut necessarium est nobis credere quod christus mortuus fuit ita etiam quod a mortuis resurrexit quod hoc valet ad subleuationem spei nostre quod membris datur spes a consideratione capitis quod si christus resurrexit et nos resurgemus.

Sermo cxlviij. Et est continuatio precedentis de ceteris articulis fidei.

Assumptus est

A in celum et sedet ad dexteram dei **Mar. xvi. Istum**

articulum posuit beatus **Bartholomeus**. Et in articulo isto attendere debemus magnitudinem virtutis dei quod ascendit in forma humana cum corpore et anima scilicet de monte oliueti qui distat a hierusalem per mille passus et presentibus ipsis apostolis cum beatissima virgine maria et alijs mulieribus qui secute sunt eum a galilea et coram septuaginta duobus discipulis. **E**t verisimile est quod non solum iam dicti presentes fuerunt sed etiam multi alij christiani qui propter metum iudeorum ibidem etiam fuerunt ut **Nicodemus**. **S**amuel. **I**oseph ab arimathia et plures alij qui venerunt cum apostolis ad montem oliueti ut viderent christum dominum ascendere in celum. **D**icit enim magister historiae quod facto praedio in die ascensionis congregauerunt se in monte sion christi discipuli et exierunt cum processione in montem oliueti ut viderent christum ascendere cum potentia magna. **I**tem sciendum quod christus ascendit gaudeat secundum illud psalmum. **A**scendit deus in iubilatione. **Et** **Rece** ipse solus gaudebat sed etiam ipsi homines qui fuerunt presentes. **S**ed ipsi angeli et omnes anime qui ab eo de lymbis liberati fuerunt videlicet sanctorum patrum prophetarum patriarcharum sanctorum **Innocentium** sancti **Johannis** baptiste et eorum omnium iustorum qui fuerunt ab initio mundi mortui et liberati. **H**ec autem singule cum christo ascenderunt et fuerunt in maxima iubilatione et hoc voluit signare psalmus dicens: **A**scendens in altum captiuam duxit captiuitatem.

id est illos qui fuerint capti in limbo inferni.
Octauum articulum posuit **Matth.** dicens
Unde venturus est iudicare vi-
uos et mortuos. Unde sciendum quod qui
libet christianus tenet credere futurum iudi-
cium. quod est articulus fidei. et nobis incutere
debet timorem magnum. quod reddituri sumus in
eo rationem districtam. **Uñ** **Eccles. xij.** **Lucta** qui
fiunt adducet dominus ad iudicium. **Quia** reddi-
turi sumus rationem de cogitationibus nostris.
Uñ **Greg.** Sic deus cogitationes unus-
cuiusque considerat. Sic cunctos gressus di-
numerat. ut nec minutissime cogitationes
quod apud nos visu viderunt. in eius iudicio
discussa remanebunt. **Sap. j.** In cogitati-
one impij interrogatio erit. **Item** de omnibus
rebus. **Matth. xij.** De omni verbo otioso quod
locuti fuerint homines etc. **Item** de omnibus opi-
bus nostris qui gessimus in corpore. scilicet de omni gres-
su. visu. tactu. auditu. et sic de alijs. **Uñ**
Apl. **Deus** nos manifestari oportet ante tri-
bunal christi. ut referat unusquisque prout gessit in
corpore suo sine bono sine malo. **Item** de rebus
temporalibus. quod lucrat es illas. quod possedisti
et quod expendisti. **Item** quilibet de officio et ar-
tificio suo. scilicet sartor. sutor. pistoz. et sic de
alijs. **Sic** et officiales et magistrum civium. et siles
Item quilibet de statu suo clericali. scilicet moni-
niali. viduali. et virginali. quod quisque hunc
statum suum vixerit. **Nonum** articulum
posuit **Jacobus** minor frater **Simonis** et **Jude**
dicens: **Credo in spiritum sanctum**
Sicut enim credimus in patrem et filium. sic et in
spiritum sanctum credere nos oportet. cum sit pater et
filio consubstantialis et equalis. et eiusdem
essentie cum patre et filio. quod de necessitate sa-
lutis tenet quilibet christianus credere. quod spi-
ritus sanctus procedat a patre et filio. **Et** in illo
articulo greci errant qui dicunt quod spiritus sanctus
solum a patre procedat et non a filio. quod falsum
est et contra fidem christianam. **Uñ** canitur in symbo-
lo missę. **Qui** a patre filioque procedit. **Unde**
etiam ab apostolo. **Spiritus** filij nuncupatur. **Gal.**
iii. **Misit** deus spiritum filij sui in corda vestra.
etc. **Si** ergo spiritus filij est. utique est a filio. et ita
planum est quod procedit ab eo. **Item** sciendum quod
spiritus sanctus ab omnibus desiderandus est. quod

per ipsum vivificatur homo. **Quia** qui caret spiritu sancto
mortuus est. **Joh. vi.** **Spiritus** est qui vivifi-
cat. **Quia** sicut spiritus rationalis necessarius est
corpore ut illud vivificet. si enim auferatur spiritus
corpus in pulverem revertitur. **Eodem** modo
spiritus sanctus habet se ad animam. **Ps.** **Auferat**
spiritum eorum et non deficiet. **Etiā** necessarius est
nobis spiritus sanctus. quod non nisi per eum a malo
liberamur. et bonum operamur. **Uñ** **Aug.** in
in libro de gratia. **Desiderate** auxilium gratie. quod sola
omnes liberat a malo. sine qua nullum pro-
prium cogitando siue volendo siue amando.
siue agendo facimus bonum. **Decimum**
articulum posuit **Simon** dicens: **Sancta**
ecclesiam catholicam. **Et** sic intelligitur
ille articulus. **Credo** in spiritum sanctum. et san-
ctam ecclesiam sanctificantem. **Et** est sciendum
quod ecclesia est congregatio fidelium. **Et** quilibet
homo in gratia existens est membrum ecclesie sancte
et christus est caput ecclesie. **Uñ** **Apl.** ad
Eph. **v.** **Vir** est caput mulieris. sic christus
est caput ecclesie. **Est** autem sancta ecclesia in tres
partes divisa. **Una** est in mundo quam adhuc
in timore et expectatione. **Secunda** est in
purgatorio quam medio modo se habet. quod est
in expectatione cum adhuc gloriam vite non
habeat. tamen est sine timore. quod habet liberum
arbitrium in bono confirmatum. **Tertia** pars est
in celo quam videtur clara visione dei. et est sine
timore et sine expectatione. **Iste** tres partes
ecclesie representant tres partes sacri eucharistie quam
in altari fiunt. **Undecimum** articulum
posuit **Ben.** de primaria posuit **Judas** thade-
us frater **Simonis** et **Jacobi** minoris di-
cens: **Sanctorum communione remissionem peccatorum.**
Pro quod sciendum quod sanctorum communio est bonorum spiri-
tualium per sanctos acquisitorum congregatio. **Uñ**
inter alia que sunt nobis credenda. sanctorum
communicatio in ecclesia credenda est. **Quia**
omnes christiani exiunt sine peccato mor-
tali. participes sunt omnium bonorum. que fiunt in ec-
clesia per quodlibet membrum ecclesie. **Sic** si ca-
vela accendat per aliquod hominem specialiter. omnes
qui cum eo sunt. beneficium candlee percipiunt. nisi
in visu impediant. scilicet obstaculo peccati mor-
talis quod obtenebrat intellectum et inficit

affectum. **I**ntra illud ps. **P**articipē me fac de o. ti. te. Ratio autē qre cōmunia sūt bona ecclie est charitas et vnitas fidelium qz charitas nō qrit q sua sunt. s. qd vtile et bonū est mult. ideo ipsa ē distributrix bonorū q fiunt in ecclia. **H**oc etiā pōt pbari. **P**rimo i hoīe in q cibū cū fuerit bñ digestus dirigit ad singula membra sana. **S**ecundo pbat bñ in arbore. in qua humor p radicem attractus diuidit in singulos et ramos saltem non aridos. **Q**uo ad secundā pte pntis articuli. s. de remissione peccator. firmiter est credendū. qz omne peccatū siue sit actuale siue originale in ecclia potest remediari et mederi. **R**am per baptismū tollitur omne peccatū in baptizato non fide accedente. siue ille baptizatus sit adultus siue puulus. **I**te post baptismum qtienscunqz q lapsus fuerit in peccatū. siue sit mortale. siue veniale. poterit p verā penitētiā reparari. qz firmiter credere debet qlibet. q in ecclia catholica ē remissio omniū peccator. et in nulla alia secta. qz extra ecclia non est salus. **E**t cōtra istum articulū faciunt hoīes despati. q ppter magnitudinē vel multitudinē peccatorum desperant. qd est maximū peccatum. **V**n. **I**sid. de sū. to. **D**esperatio est peior omni peccato. **V**n. etiā **A**ug. super **J**ob. **D**e nemine desperandum est in hac vita. **S**olū enī desperationis crimē est. qd mederi nō potest. q credere debet qtumcūqz etiam magnū sit peccator. et si mille milia peccata cōmisisset remissione peccatorum. **E**t fm **B**ern. **M**aior ē dei misericordia et pietas. qz quicūqz iniquitas. **S**icut enim scintilla in medio maris. ita omis malicia hominū ad misericordiā dei. **D**uodecimum articulū posuit **M**atthias dicens: **C**arnis resurrectionem. et vitā eternā. **C**redere debem. q oēs hoīes simul cōsurgent in die nouissimo. **V**nde **J**ob. vi. **V**eniet hora in qua omnes q in monumentis sunt audiet vocē filij dei. et q audierint uiuēt. **V**n. **A**pl. i. ad **C**or. xv. **O**mnes qdē resurgem. s. tam boni qz mali. **V**n. credendū est omni christiano. qz qlibet hō idem in numero. et cū eodē corpore cum quo iam uiuit resurget. **V**n. **J**ob. xix. **R**ursum circūdabo. pelle mea. et in carne mea videbo saluatore meū. quē visur. suz egoipse et nō alius. **H**oc dicit ad denotandum idēptitatem corporis ppij. qnis enim corpus in cinerē vel puluerē redactum sit tū omnia q spectāt ad cōplementū corporis redibūt. **E**t idem corpus redibit. et eadez aīa illius hoīs b idē corpus assumet et ei cōiūgetur. **E**t omēs resurgem. in illa etate i qua christus fuit. qn mortem p nobis sustinuit. tam senes qz iuuenes. **E**t corp. cuiuslibet electi erit i resurrectione imortale. s. b. i. le. i. corruptibile. i. passibile. et agile. **S**z corpus cuiuslibet reprobi erit passibile. grossū pōderosū et obscurū. **D**e isto plen. bē. s. ser. l. **E**. **S**ed qm ad secundā pte istius articuli. vbi dicit. vitā eternā post hāc scz vitam. de qua dicit **A**ug. li. ij. de ci. dei. **O** chare illā vitam amplecti debuisti. vbi est vita sine morte. lux sine tenebris. iuuentus sine senectute. pax sine discordia. voluntas sine iniuria. regnū sine cōmutatiōe qd nunqz amittit. **E**t in vita eterna habebunt electi fercula piciola et dalia. **D**e b. quere ante sermone. liij. **P**.

De sacramentis.
Sermo cxlviij.

Samaritan. ap

Spropinquas alligauit ei. vulnera. **L**uc. x. ca. **U**nde sciendū qz samaritanus. i. christ. vulnerato approprians. curationi eius sacro. alligamēta adhibuit. qz ptra originale peccatū et actuale. sacro. remedia de. instituit. **U**nde sciendū. qz septē sunt sacra q deus instituit. **E**t in quolibet sacro datur spēalis grā digne recipienti ipsū sacm. **E**t fm **R**ay. qnqz dicūtur necessitat. qz sūt sub pcepto et tenet qlibet ad ea suscipiēda. p loco et tēpore. s. baptismus. cōfirmatio. penitentia. eucharistia. et extrema vinctio. **R**eliq. duo sacra sunt voluntatis. s. ordo. et mīmonū. **I**tem qritur vtz sacra debeāt pctōib. dari. **R**ndet fm **R**ay. **P**ropter occulta